

BEZPŁATNY

ISSN 1509-4677

powiatowy

NR 1/2025 (236)

Kurier

M. LEŻAJSK
GM. LEŻAJSK
M. i GM. NOWA SARZYNA
GM. GRODZISKO DOLNE
GM. KURYŁÓWKA

www.starostwo.lezajsk.pl

W numerze:

- ◆ Podsumowanie prac Rady i Zarządu Powiatu Leżajskiego w 2024 r.
- ◆ Szlakiem leżajskich miejsc pamięci narodowej cz. 2
- ◆ Rozmowa z Adrianą Płachtą, Mistrzynią Europy IFMA Muaythai 2024
- ◆ Podróże: Niezwykłe i tajemnicze miejsca w Polsce cz. 8

W NUMERZE:

POWIAT 4-7

- ◆ Podsumowanie prac Rady i Zarządu Powiatu Leżajskiego w 2024 r.

Z ŻYCIA SZKÓŁ 8-12

- ◆ ZSL
- ◆ ZST

KULTURA 13-17

- ◆ Rozstrzygnięcie konkursu „Kalendarz Zdrowej Mocy”
- ◆ Szlakiem leżajskich miejsc pamięci narodowej. Cz 2
- ◆ Podsumowanie warsztatów bożonarodzeniowych w Muzeum Ziemi Leżajskiej
- ◆ XV Powiatowy Przegląd Twórczości Nauczycieli w Muzeum Ziemi Leżajskiej

SPORT 18-20

- ◆ „Nie wchodzę na ring, żeby przetrwać, tylko, żeby wygrać” – rozmowa z Adrianą Płachtą
- ◆ Mistrzostwa Europy i Puchar Europy organizacji World Kyokushin Budokai w Leżajsku
- ◆ Sukces zawodników CSWiS w Leżajsku na Międzynarodowym Turnieju Europejskich Klubów IPPON CUP

KALENDARZ IMPREZ/
KOMUNIKATY 21-23

PODRÓŻE: 24-25

- ◆ Niezwykłe i tajemnicze miejsca w Polsce cz. 8

REKLAMA 26-28

Kurier Powiatowy - Wydawca:

Starostwo Powiatowe w Leżajsku,
ul. Kopernika 8, 37-300 Leżajsk.

Adres redakcji:

ul. Skłodowskiej 8

(budynek B Starostwa Powiatowego w Leżajsku),
tel. 17 240 45 72,

e-mail: promocja@starostwo.lezajsk.pl

Redaktor naczelna: Natalia Nowicka.

Redakcja wydania:

Małgorzata Charko (ZST), Stanisław Majcher (ZSL),
Tomasz Chrzastek (SOSW),

Roman Federkiewicz (Muzeum Ziemi Leżajskiej).

Wszelkie prawa zastrzeżone. Artykuły odzwierciedlają poglądy ich autorów. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów.

Za treść reklam i ogłoszeń płatnych redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Druk: ADVERT STUDIO Sp. z o.o.,
ul Kościelna 37, 41-700 Ruda Śląska

Nakład: 3000 egzemplarzy

Numer zamknięto: 17.01.20255 r.

INFORMACJA O PUNKTACH

nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

Starosta Leżajski informuje, że w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. na terenie powiatu leżajskiego będą dostępne 3 punkty pomocy prawnej, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna.

Punkty te będą usytuowane w następujących lokalizacjach:

Punkt nr 1:

Starostwo Powiatowe w Leżajsku, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 8, 37-300 Leżajsk.

Pomoc prawna udzielana w formie nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) przez Stowarzyszenie Sursum Corda. Dyżury od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 12:00 (w okresie od 14 stycznia do 11 marca br. dyżury wtorkowe odbywać się będą w godzinach od 12:30 do 16:30). W każdy poniedziałek dyżur specjalizacyjny z zakresu prawa rodzinnego (alimenty, rozwody, podział majątku wspólnego, kontakty z dziećmi) oraz z zakresu prawa cywilnego (dziedziczenie, stwierdzenie nabycia spadku, dział spadku, zachowek).

Punkt nr 2:

Starostwo Powiatowe w Leżajsku, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 8, 37-300 Leżajsk.

Pomoc prawna udzielana w formie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (NPO) przez Stowarzyszenie Sursum Corda. Dyżury od poniedziałku do piątku w godzinach od 12:00 do 16:00. W każdą środę dyżur specjalizacyjny z zakresu prawa rodzinnego (alimenty, rozwody, podział majątku wspólnego, kontakty z dziećmi) oraz z zakresu prawa cywilnego (dziedziczenie, stwierdzenie nabycia spadku, dział spadku, zachowek).

Punkt nr 3:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym, 37-306 Grodzisko Dolne 124A.

Pomoc prawna udzielana w formie nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) przez radcę prawnego i adwokata. Dyżur w każdy wtorek w godzinach od 8:00 do 12:00.

Urząd Gminy w Kuryłowie, 37-303 Kuryłowska 527.

Pomoc prawna udzielana w formie nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) przez adwokata. Dyżur w każdą środę w godzinach od 8:00 do 12:00.

Urząd Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Kopernika 1.

Pomoc prawna udzielana w formie nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) przez radców prawnych i adwokata. Dyżury w każdy poniedziałek w godzinach od 8:00 do 12:00, czwartek w godzinach od 9:00 do 13:00 oraz piątek w godzinach od 11:00 do 15:00.

Nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie udzielane będzie osobom uprawnionym, wskazanym w art. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1534).

XII SESJA

RADY POWIATU LEŻAJSKIEGO

18 grudnia w sali obrad Rady Powiatu Leżajskiego odbyła się XII sesja rady, podczas której rada przyjęła budżet na rok 2025.

Po przyjęciu protokołów z X i XI sesji oraz porządku obrad radni zapoznali się z informacją o realizacji zadań z zakresu geodezji i kartografii oraz gospodarowania gruntami Skarbu Państwa i Powiatu.

Następnie podjęli uchwały w sprawie:

- ◆ uchwały zmieniającej uchwałę nr XCI/444/2024 Rady Powiatu Leżajskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację tych zadań w 2024 r.;
- ◆ wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Wojewodą Podkarpackim w sprawie przyjęcia do prowadzenia niektórych zadań związanych z kwalifikacją wojskową w 2025 r.;
- ◆ zmiany uchwały nr LXXXVIII/429/2023 z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na powierzenie przez Powiat Leżajski Gminie Grodzisko Dolne prowadzenia zadania publicznego;
- ◆ zmiany uchwały nr XLVII/265/2022 z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie powierzenia Gminie Grodzisko Dolne zadania publicznego w zakresie zarządzania odcinkami drogi powiatowej nr 1274R Tryńcza (gr. pow.) – Chodaczów – Laszczyny w km 2+819 – 3+197 oraz 5+450 – 6+530;
- ◆ wydatków budżetu Powiatu Leżajskiego, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2024.
- ◆ wydatków budżetu Powiatu Leżajskiego, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2024;
- ◆ powierzenia Gminie Grodzisko Dolne zadania publicznego w zakresie zarządzania odcinkami dróg powiatowych Nr 1259R Gniewczyzna (gr. pow.) – Grodzisko – Giedlarowa w km 2+329 – 3+700

- i Nr 1274R Tryńcza (gr. pow.) – Chodaczów – Laszczyny w km 5+030 – 5+450;
- ◆ zmian w wieloletniej prognozie finansowej Powiatu Leżajskiego;
- ◆ wprowadzenia zmian w budżecie Powiatu na 2024 r.;
- ◆ wieloletniej prognozy finansowej Powiatu Leżajskiego;
- ◆ uchwały budżetowej Powiatu Leżajskiego na rok 2025 (radni przyjęli uchwałę jednogłośnie);
- ◆ określenia trybu prac nad projektem uchwały budżetowej;
- ◆ określenia jednostek budżetowych gromadzących dochody nadzielonym rachunku bankowym, źródeł tych do-

- chodów i ich przeznaczenia oraz sposobu i trybu sporządzania planu finansowego dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzenia;
- ◆ zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej na 2025 rok;
- ◆ w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Powiatu Leżajskiego na 2025 rok.

Ponadto starosta przedstawił sprawozdanie z prac Zarządu Powiatu w okresie międzysesyjnym.

PODSUMOWANIE

prac Rady i Zarządu Powiatu Leżajskiego w 2024 roku

Ubiegły rok upłynął przede wszystkim pod znakiem wyborów samorządowych, w wyniku których wyłoniono nowy skład Rady Powiatu Leżajskiego, a następnie Zarządu Powiatu. Zmiany te nie wpłynęły na realizację trwających inwestycji i zaplanowanych wcześniej zobowiązań, które zakończono zgodnie z ustalonymi terminami. Została również utrzymana dyscyplina finansowa powiatu, a uchwała budżetowa na rok 2025 została przyjęta przez radnych jednogłośnie. Niniejsze podsumowanie przedstawia szczegółowo obszary, na których samorządowcy skupili swoje działania.

BUDŻET

Budżet Powiatu Leżajskiego to plan finansowy, który obejmuje dochody i wydatki. Przygotowywany jest przez Zarząd Powiatu i uchwalany przez Radę Powiatu na rok kalendarzowy. Dochody na rok 2024 zamknęły się w kwocie 251 672 436,99 zł, zaś wydatki z podziałem na poszczególne obszary przedstawia tabelka.

INWESTYCJE

W minionym roku Powiat Leżajski zrealizował 17 inwestycji drogowych o łącznej wartości 56 040 129,23 zł; w tym środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 17 325 173 zł, subwencji ogólnej – 1 499 300 zł, Polskiego Ładu – 11 659 589,80 zł, dotacji – 137 000 zł oraz środki własne – 25 419 066,43 zł.

Zrealizowane zostały także 3 inwestycje kubaturowe (w tym remont elewacji i piwnic zabytkowego budynku dawnego Dworu Starościńskiego), których wartość wyniosła 9 750 265,57 zł; w tym środki zewnętrzne z Polskiego Ładu 5 724 631 zł, Rządowego Programu Odbudowy Zabytków – 691 547,20 zł; środki własne to kwota 3 334 087,37 zł.

BUDŻET 2024 (PLANOWANY)

1.	Rolnictwo i łowiectwo, leśnictwo	38 036 807,07 zł
2.	Turystyka, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, kultura fizyczna	3 511 386 zł
3.	Obrona narodowa, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, wymiar sprawiedliwości, urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	17 096 480,27 zł
4.	Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza, szkolnictwo wyższe i nauka	91 508 648,67 zł
5.	Różne rozliczenia	1 206 327,63 zł
6.	Administracja publiczna, informatyka, obsługa długu publicznego	18 347 555,55 zł
7.	Pomoc społeczna, ochrona zdrowia, rodzina, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	27 456 265,78 zł
8.	Inne: transport i łączność, gospodarka mieszkaniowa, działalność usługowa, gospodarka komunalna i ochrona środowiska	69 148 527,46 zł

Razem: 266 311 998,43 zł

Ponadto zostały przekazane dotacje celowe dla:

- ◆ Parafii Zwiastowania NMP w Leżajsku – 820 000 zł (Rządowy Program Odbudowy Zabytków: 800 000 zł, środki własne: 20 000 zł),
- ◆ Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Józefa w Tarnawcu – 25 000 zł,

- ◆ Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Stanisława Biskupa w Kolonii Polskiej – 30 000 zł,
- ◆ Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy w Łętowni – 19 393,50 zł,
- ◆ Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Barbary w Grodzisku Dolnym – 30 000 zł.

Droga powiatowa nr 1241 R w Przychojcu po przebudowie

Elewacja Muzeum Ziemi Leżajskiej po remoncie

POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom niepełnosprawnym realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku. Najważniejsze zadania i programy realizowane przez PCPR w roku ubiegłym to:

- ◆ zadania związane z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych; dofinansowanie do: przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych, zadań w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych; łącznie wydatkowana kwota z PFRON to: 3 349 321 zł (o 568 448,39 zł więcej niż w roku poprzednim);
- ◆ zadania związane z pieczą zastępczą,
- ◆ programy PFRON:
 - „Aktywny samorząd”; jego cel to pomoc osobom niepełnosprawnym w uczestnictwie w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji; obejmował pomoc finansową dla studiujących oraz zakup sprzętów i urządzeń niezbędnych dla osób niepełnosprawnych; w ubiegłym roku PCPR przyznał dofinansowania do 57 umów (o 20 więcej, niż w roku poprzednim) na łączną kwotę 531 506,74 zł (o 141 759,99 zł więcej niż w roku poprzednim); środki w całości pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 - „Program wyrównywania różnic między regionami III”; Powiat otrzymał dofinansowanie do wszystkich trzech złożonych wniosków, tj.:
 - a) „Zakup 9-osobowego busa dla wychowanków SOSW im. św. Jana Pawła II w Leżajsku” (dofinansowanie z PFRON: 144 000 zł);
 - b) „Sprawny i bezpieczny dojazd” dla Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych w Grodzisku Dolnym (dofinansowanie z PFRON: 144 000 zł);
 - c) „Modernizacja sposobu zasilania w energię elektryczną budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej Archidiecezji Przemyskiej Oddział Leżajsk, przy wykorzystaniu odnawialnego źródła energii oraz doposażenie istniejącej infrastruktury technicznej” dla Caritas Archidiecezji Przemyskiej Oddział Leżajsk (dofinansowanie z PFRON: 174 927,76 zł).
 - d) „Zajęcia klubowe w WTZ”; realizatorem był Warsztat Terapii Zajęciowej w Leżajsku, zaś PCPR w Leżajsku prowadził nadzór nad programem; program

Wycieczka uczniów ZSL w Leżajsku do Wrocławia w ramach programu „Podróże z klasą”

adresowany był do byłych uczestników bądź osób chcących zostać uczestnikami WTZ, a jego celem było wsparcie tych osób w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym; środki z PFRON to kwota 105 600 zł

Inne działania PCPR w Leżajsku:

- ◆ program „Opieka wytchnieniowa”, realizowany w Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Żurawia w Brzozie Królewskiej, obejmował całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi; łącznie sprawowano opiekę nad 26 osobami, w formie 14 dniowych turnusów; środki na realizację programu w łącznej kwocie 236 521,50 zł pochodziły z budżetu państwa;
- ◆ „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” oraz „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”;
- ◆ Ośrodek Interwencji Kryzysowej; udzielał m.in. wsparcia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej;
- ◆ wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego; bezpłatne wypożyczenie sprzętów i urządzeń osobom niepełnosprawnym.

W ramach PCPR w Leżajsku funkcjonuje również Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który wydawał orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, a także legitymacje i karty parkingowe osobom niepełnosprawnym.

OŚWIATA

W ubiegłym roku w Zespole Szkół Technicznych im. Tadeusza Kościuszki w Leżajsku rozpoczęła działalność Branżowa Szkoła II Stopnia nr 1 w Leżajsku dla absolwentów Branżowych Szkół I Stopnia; uczniowie kształcą się w zawodach: technik elektryk i technik mechanik.

Powiat Leżajski otrzymał również dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji w kwocie 46 080 zł na realizację przedsięwzięcia pod nazwą „Podróże z klasą”; którego celem jest uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego poprzez umożliwienie uczniom poznawania tradycji, kultury oraz osiągnięć polskiej nauki; środki zostały przeznaczone na sfinansowanie dwóch wycieczek dydaktycznych organizowanych przez Liceum Ogólnokształcące nr 1 w Leżajsku oraz Technikum nr 2 w Leżajsku wchodzące w skład Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku.

ADMINISTRACJA

Wyłonienie w postępowaniu przetargowym Banku CiTi Bank Handlowy na obsługę budżetu Powiatu Leżajskiego na kolejne 3 lata otworzyło drogę do najnowocześniejszych technologii obsługi i form płatności. W związku z tym już pod koniec ubiegłego roku Starostwo Powiatowe w Leżajsku wprowadziło płatności bezgotówkowe za czynności administracyjne. Na stanowiskach pracy związanych z opłatami administracyjnymi pojawiły się opłatomaty, za pośrednictwem których można bezpośrednio przy załatwianiu sprawy dokonać opłaty elektronicznie. Oprócz tego ustawione zostały tabliczki z kodem QR, po zeskanowa-

ciąg dalszy na str. 6

Opłatomat w Wydziale Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Leżajsku

ciąg dalszy ze str. 5

niu którego otwiera się na telefonie komórkowym stronie dedykowanej starostwu do opłat. Istnieje również możliwość płatności za pomocą strony internetowej starostwa.

KULTURA

W ubiegłym roku odbyły się wszystkie przedsięwzięcia kulturalne zaplanowane przez Powiat Leżajski: Dzień Powiatu, Pielgrzymka Służb Mundurowych Województwa Podkarpackiego i Dożynki Powiatowe oraz Powiatowe Obchody Święta Niepodległości.

Swoją działalność kontynuowała również Powiatowa Orkiestra Divertimento, która zagrała 3 koncerty: noworoczny koncert kołęd, koncert z okazji Święta Narodowego Trzeciego Maja oraz koncert z okazji rozpoczęcia lata. Ponadto orkiestra wystąpiła gościnnie w Jasielskim Centrum Kultury z repertuarem Zbigniewa Wodeckiego. Zespół jednocześnie pracował nad nowym repertuarem na 2025 rok. Powiat Leżajski doposażył orkiestrę w akcesoria muzyczne na kwotę 3 863 zł oraz złożył kolejny wniosek

Powiatowy Piknik Patriotyczny z okazji 80. rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego

Powiatowa Orkiestra Divertimento

do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup wyposażenia muzycznego oraz sprzętu wspierającego na potrzeby realizacji wydarzeń kulturalnych, głównie muzycznych, a także wzbogacenie działalności kulturalno-edukacyjnej. Orkiestra prowadzona jest przez dyrygenta i aranżera Rafała Czarnackiego, a w jej skład wchodzi młodzież oraz osoby dorosłe z terenu powiatu i okolic. Z orkiestrą występują solistki z Grupy Wokalnej „Meritum” działającej w Miejskim Centrum Kultury: Julia Baran, Agata Jaskierska, Alicja Pyż, jak również zaproszeni gości, a w roku 2024 r. byli to: Ewa Siembida-Jachym, Marcel Kotuła, Maksymiliana Stalec, Małgorzata Sarata-Urgoń, Weronika Jeleśniański.

Muzeum Ziemi Leżajskiej, będące instytucją kultury Powiatu Leżajskiego, zorganizowało wiele ciekawych wystaw, wydarzeń kulturalnych oraz działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Wzięło w nich udział 10 127 osób.

Obok wystaw stałych placówka zaprezentowała również wystawy czasowe, tj.: „W świecie monet, banknotów i odznaczeń”, „Polacy ratujący Żydów w czasie II wojny światowej”, „Historia szyta na ludowo”, „Śmierć za człowieczeństwo-Rodzina Ulmów”, „Polskie Browary Zamknięte – edycja druga”, „Odnaleźć siebie...” – wystawa prac plastycznych, „Zwyczajne drogi nadzwyczajnych życiorysów”, „XV Powiatowy Przegląd Twórczości Nauczycieli”, „Ze wsi na Wiejską” – wystawa dot. Marszałka Józefa Zycha (pochodzącego z Giedlarowej). Wszystkie ekspozycje odwiedziło łącznie 4 087 osób. Wśród wydarzeń zorganizowanych przez MZL należy wyróżnić: Koncert „Greccio” – Jubileusz 800 lat, XVI Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu, promocja publikacji muzealnej „Bibułkarstwo na Ziemi Leżajskiej”, powiatowy koncert z okazji Narodowego Święta Konstytucji Trzeciego Maja (współorganizacja z Powiatem Le-

żajskim), Noc Muzeów 2024, Dzień Dziecka w Muzeum, powiatowy koncert z okazji rozpoczęcia lata (współorganizacja z Powiatem Leżajskim), IV Festiwal Kultury Lasowiackiej, Powiatowy Piknik Patriotyczny z okazji 80. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, Koncert Patriotyczny „Radośni z wolności, dumni z polskości”, koncert „Do i o kobiecie” – podróż pełna nostalgii, muzyki i słów oraz XV Powiatowy Przegląd Twórczości Nauczycieli.

Powiat Leżajski wspiera rozmaite działania kulturalne także poprzez udzielanie dotacji celowych w trybie małych zleceń na realizację zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dzięki czemu odbyły się takie wydarzenia jak:

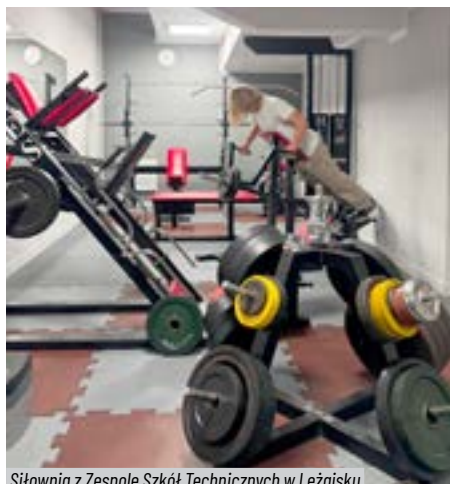
- „Wieczory ze Świętą Anną” zorganizowane przez Stowarzyszenie Jeden dla Drugiego kwota (3 000 zł);
- „Festiwal Miodu i Kultury Ludowej” zorganizowany przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Jelna „Złoty Potok” (2 800 zł).

SPORT

W 2024 r. Zarząd Powiatu podjął decyzję o przekazaniu dotacji o łącznej kwocie 51 000 zł na realizację zadań z zakresu rozwoju sportu dla sześciu klubów:

- ◆ Leżajskiego Klubu Kyokushin Karate w Leżajsku (8 500 zł),
- ◆ Klubu Modelarskiego im. Eugeniusza Kujana w Wierzawicach (11 000 zł),
- ◆ Centrum Sztuk Walki i Sportu w Leżajsku (8 500 zł),
- ◆ Kolarskiego Ludowego Klubu Sportowego „Azalia” w Brzozie Królewskiej (15 000 zł),
- ◆ Akademii Gimnastyki i Sportu w Leżajsku (4 000 zł),
- ◆ Leżajskiego Towarzystwa Sportowego „Feniks” (4 000 zł).

Ponadto Powiat Leżajski otrzymał dofinansowanie ze środków państwa będą-

Siłownia z Zespołu Szkół Technicznych w Leżajsku

Konferencja „Wody podziemne – skarby z głębi ziemi. Czy warto po nie sięgać?”

cych w dyspozycji Ministra Sportu i Turystyki na zakup sprzętu sportowego w kwocie 49 984,00 zł w ramach Programu „Aktywna Szkoła” Wkład własny niefinansowy to kwota 12 496 zł, a całkowita wartość projektu 62 480 zł. Sprzęt sportowy zakupiono dla Zespołu Szkół Technicznych im. Tadeusza Kościuszki w Leżajsku (24 990 zł) oraz Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku (24 994 zł).

TURYSTYKA

Od kilku lat na terenie powiatu leżajskiego powstają questy – nieoznakowane szlaki turystyczne w formie bezobsługowej, edukacyjnej gry terenowej. Questing to nowoczesna forma turystyki, która już od ponad dekady znajduje coraz większe rzesze zwolenników, preferujących taką formę poznawania atrakcyjnych miejsc. Powiat Leżajski tworzy questy we współpracy z Fundacją Questingu z Bałtowa. Obecnie na terenie powiatu dostępnych jest już dziewięć qu-

estów. W ubiegłym roku powstały trzy: „Białym Twoim sercem ziemi” – opowieść o życiu i twórczości Tadeusza Hollendera, poety urodzonego w Leżajsku; „Pamięci ofiar pacyfikacji Leżajska” opowiadający o wybranych wątkach pacyfikacji miasta, w wyniku której życie straciło kilkudziesięciu jego mieszkańców oraz „Ojczyzna jest ważniejsza. Ku pamięci Rudolfa Jaszowskiego”. Quest ten powstał w wyniku wygranego przez Powiat Leżajski konkursu organizowanego przez Fundację Questingu, a jego premiera odbyła się w formie grywalizacji z nagrodami ufundowanymi przez fundację.

Questy cieszą się dużym zainteresowaniem zarówno turystów, jak i mieszkańców powiatu, o czym świadczy choćby to, że quest „Tajemnicze zabójstwo w biały dzień”, opowiadający o okolicznościach śmierci młodej mieszkanki przedwojennego Leżajska Marii Jaroszówny, znalazł się dwukrotnie w top 10 najpopularniejszych questów w Polsce. Na rok 2025 r. zaplanowano realizację kolejnych ścieżek questowych.

INNE

Jednym z priorytetów Zarządu Powiatu Leżajskiego jest wykorzystanie posiadanych bogactw naturalnych w celach gospodarczych lub rekreacyjnych. Skarbem darowanym przez naturę są m.in. występujące w powiecie geotermalne wody podziemne o właściwościach leczniczych. Fakt ten wynika z lokalizacji powiatu w zapadlisku przedkarpackim oraz znajdujących się w powiecie licznych odwiertów geologicznych.

W czerwcu ub. roku Zarząd zorganizował wizytę studyjną dla samorządowców z gmin powiatu leżajskiego do najstarszej i największej w Polsce Geotermii Podhalańskiej. Z kolei w październiku ub. roku odbyła się konferencja pt. „Wody podziemne – skarby z głębi ziemi. Czy warto po nie sięgać?” Prelegentami konferencji byli wybitni naukowcy oraz doświadczeni praktycy w dziedzinie geotermii, tj.: prof. dr hab. inż. Beata Kępińska, prof. dr hab. inż. Anna Sowiżdżał, dr inż. Elżbieta Hałaj oraz mgr inż. Wojciech Wartak.

Na wniosek burmistrzów i wójtów Zarząd zlecił Państwowemu Instytutowi Geologicznemu wykonanie ekspertyzy hydrogeologicznej dla poszczególnych gmin powiatu leżajskiego.

Otrzymana w listopadzie ub. roku ekspertyza PIG potwierdziła istnienie dużego potencjału do wykorzystania ciepła ziemi na obszarze całego powiatu, głównie w dziedzinie rekreacji i balneologii. Jednak najlepsze parametry dotyczące wysokości temperatury wody, stopnia jej mineralizacji oraz wydajności posiada Gmina Kuryłówka.

Zadaniem gmin jest zatem pozyskanie środków finansowych na wykonanie odwiertów badawczych celem udokumentowania występowania złoża solanki lub wody leczniczej oraz poznania ich dokładnych parametrów. Kolejny krok to opracowanie sposobu wykorzystania kopaliny, a następnie pozyskanie inwestorów i realizacja przedsięwzięcia.

Zakończenie I edycji kursów i warsztatów w ZSL w ramach projektu „Kształcimy dla pracy”

W grudniu 2024 roku zakończyła się I edycja kursów zawodowych oraz warsztatów branżowych dla uczniów Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku realizowanych w ramach projektu „Kształcimy dla pracy”. Uczestnicy, którzy wzięli udział w tym projekcie, ukończyli go zdobywając nowe kompetencje i kwalifikacje, które otworzą przed nimi drzwi do lepszej kariery zawodowej.

W ciągu ostatnich miesięcy uczniowie brali udział w kursach zawodowych oraz warsztatach branżowych, które łączyły wiedzę teoretyczną z praktycznymi umiejętnościami. Uczestnicy nabyli specjalistyczną wiedzę w obszarach takich jak ekonomia, logistyka oraz magazynowanie. Zajęcia były prowadzone przez doświadczonych ekspertów i instruktorów, którzy przekazali młodym ludziom niezbędną wiedzę, pozwalającą im odnaleźć się na wymagającym rynku pracy. W ramach kursów uczniowie nie tylko zdobyli certyfikaty, ale również praktyczne umiejętności. Nabyta wiedza obejmowała m.in. nowoczesne metody zarządzania zapasami, organizację pracy w magazynach, jak również podstawy ekonomii, które są fundamentem wielu dziedzin gospodarki. Kursy i warsztaty odbywały się zgodnie z zasadami równości i niedyskryminacji, zapewniając pełną dostępność także dla osób niepełnosprawnych.

Projekt „Kształcimy dla pracy” to nie tylko nauka, ale i inwestycja w przyszłość. Zachęcamy do skorzystania z tej unikalnej szansy i do wzięcia udziału w kolejnej edycji. Pomogą one nie tylko w rozwoju umiejętności zawodowych, ale również w budowaniu pewności siebie i przygotowaniu się do wyzwań zawodowych na rynku pracy.

„Kształcimy dla pracy” to projekt, który jest inicjatywą wspierającą rozwój zawodowy uczniów, umożliwiającą im zdobycie umiejętności cenionych przez pracodawców. Udział w kursach i warsztatach branżowych daje młodym ludziom szansę na wyróżnienie się na rynku pracy, a także przygotowuje ich do realnych wyzwań, z jakimi będą

musieli się zmierzyć w przyszłości. Uczestnicy mieli okazję poznać specyfikę pracy w danej branży, doskonalić swoje umiejętności komunikacyjne i organizacyjne, a także rozwinąć kompetencje miękkie, takie jak współpraca w zespole czy zarządzanie czasem.

Niebawem ruszają zapisy dla uczniów Technikum nr 2 w ZSL w Leżajsku na II edycję kursów, warsztatów oraz staży uczniowskich, a szczegółowe informacje o dostępnych wymaganiach oraz harmonogramie rekrutacji będą dostępne na stronie internetowej szkoły I w biurze projektowym.

Sabina Mach

Fundusze Europejskie
dla Podkarpacia

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta

Uczniowie ZSL z wizytą w Dreźnie, Lipsku i Wrocławiu

W dniach 10-13 grudnia młodzież z Zespołu Szkół Licealnych w Leżajsku uczestniczyła w wycieczce do Drezna, Lipska i Wrocławia. W programie wyjazdu było zwiedzanie zabytków i atrakcji tych miast oraz udział w słynnych jarmarkach adwentowych. Organizatorkami tego wydarzenia były Renata Różak i Renata Szydłowska.

Pierwszego dnia zawitaliśmy do stolicy Saksonii, czyli urokliwego Drezna. Rozpoczęliśmy od zwiedzania Opery Sempera i słynnego późnobarokowego zespołu pałacowego Zwinger. Następnie odbyliśmy spacer po starówce, gdzie widzieliśmy m.in. Tarasy Brühla nad Łabą, luterkański Kościół Mariacki, Rynek Staromiejski z kościołem Św. Krzyża. Kolejnym punktem programu

było zwiedzanie ekspozycji „Szkłanej Manufaktury” (Gläserne Manufaktur) w fabryce Volkswagena, gdzie mogliśmy na żywo obserwować proces produkcji samochodów. Kulminacyjnym punktem dnia była

zaś wizyta w niezwykle renesansowo-barokowym zamku książąt Saksonii Residenzschloss. Podziwialiśmy tu m.in. bezcenne dzieła sztuki użytkowej, kolekcję broni oraz największy zielony diament na świecie (der grüne Diamant). Wzięliśmy też udział w jarmarku adwentowym na Rynku Staromiejskim, gdzie podziwialiśmy przedświąteczny wystrój miasta, bajecznie kolorowe stragany i próbowaliśmy lokalnych specjałów, na przykład „Bratwurst”.

Drugi dzień spędziliśmy w Lipsku. Tutaj rozpoczęliśmy od zwiedzania gigantycznego Pomnika Bitwy Narodów, upamiętniającego napoleońską bitwę z 1813 roku. Następnie odbyliśmy długi spacer po urokliwym Starym Mieście, gdzie widzieliśmy imponujący Rynek ze Starym Ratuszem i Sukiennicami, odwiedziliśmy kościół św. Tomasa z grobem Jana Sebastiana Bacha, Targ Łakoci ze Starą Giełdą Handlową. Wieczorem wzięliśmy udział w jarmarku adwentowym, gdzie młodzież miała okazję w praktyce wykorzystać swoją znajomość języka niemieckiego.

Trzeci dzień wycieczki spędziliśmy we Wrocławiu. Tutaj też podziwialiśmy bajeczny jarmark bożonarodzeniowy oraz spacerowaliśmy po Rynku i Starym Mieście. W godzinach popołudniowych wyruszyliśmy pełni wrażeń w drogę powrotną do Leżajski. Przywieźliśmy masę pięknych wspomnień, souvenirów i wiedzy, której nie da się wyczytać z książek. Jak wiadomo, podróże kształcą.

Renata Różak

**OFERTA
EDUKACYJNA
2025/2026**

Zespół Szkół Technicznych im. Tadeusza Kościuszki w Leżajsku

Technikum

- technik programista
- technik informatyk
- technik mechatronik
- technik robotyk
- technik elektronik
- technik spawalnictwa
- technik pojazdów samochodowych
- technik żywienia i usług gastronomicznych
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotroiki
- technik hotelarstwa
- technik handlowiec
- technik mechanik (spec.: obrabiarki sterowane numerycznie)

Szkoła branżowa

- mechanik pojazdów samochodowych
- operator obrabiarek skrawających
- stolarz
- elektryk
- ślusarz
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- sprzedawca
- fryzjer
- cukiernik
- piekarz
- kucharz

Nowe kierunki w naszej szkole

Technik reklamy

Technik reklamy zajmuje się przede wszystkim koordynacją procesu tworzenia i projektowania kampanii reklamowych. Jego zadaniem jest między innymi wybór odpowiednich mediów, opracowywanie skutecznych strategii promocji, tworzenie atrakcyjnych treści reklamowych oraz analiza efektów działań.

Technik analityk

To nowoczesny zawód przyszłości ze względu na rosnące znaczenie jakości surowców oraz gotowych produktów. Absolwenci tego kierunku mogą podjąć pracę w laboratoriach przemysłowych, środowiskowych, przemysłu spożywczego, farmaceutycznego, stacjach uzdatniania wody, laboratoriach klinicznych, kryminalistycznych lub toksykologicznych.

Technik elektromobilności

To zawód cieszący się coraz większym zapotrzebowaniem wśród pracodawców ze względu na rosnącą liczbę samochodów o napędzie elektrycznym i hybrydowym. Elektromobilność to zagadnienie, które ma na celu odejście od stosowania paliw kopalnych i emisji gazów węglowych w projektowaniu pojazdów.

Technik stylisty

Stylisty zajmuje się kreowaniem wizerunku osób prywatnych, klientów biznesowych, pomaga w doborze ubrań, dodatków, dopasowaniu makijażu i fryzury do całości stylizacji. Ponadto projektuje wyroby odzieżowe, wyszukuje odpowiednie materiały oraz dodatki. Zajmuje się stylizacją, dobiera tematycznie ubiór, fryzurę oraz makijaż do kreowanego wizerunku i kształtu sylwetki.

**Studia czy praca ?
Z nami masz wybór**

www.facebook.com/ZSTLezajsk

szkola@zst.lezajsk.pl

www.zst.lezajsk.pl

17 240 61 07

Awans uczniów ZST w Leżajsku do etapu centralnego Olimpiady Wiedzy o Mediach

Olimpiada Wiedzy o Mediach

Uczniowie Zespołu Szkół Technicznych w Leżajsku: Bartłomiej Gondek, Wojciech Sikora i Norbert Kogut wywalczyli awans do etapu centralnego Olimpiady Wiedzy o Mediach.

Wojtek, Bartłomiej i Norbert znaleźli się w gronie dziesięciu najlepszych uczestników etapu okręgowego, który odbył się 13 grudnia w Rzeszowie. Warto przypomnieć, że w etapie okręgowym Olimpiady ZST miał sześciu reprezentantów.

ZST

Etap okręgowy III edycji Olimpiady Umiejętności Hotelarskich

„Rodzina w hotelu” to hasło tegorocznej edycji Olimpiady Umiejętności Hotelarskich. 13 grudnia, w Zespole Szkół Gospodarczych w Rzeszowie odbył się etap okręgowy Olimpiady, do którego zakwalifikowały się dwie uczennice klasy trzeciej technikum hotelarskiego: Gabriela Traka i Jowita Błoniarczyk. Uczennice rozwiązywały test składający się z 40 pytań oraz fragment zadania egzaminacyjnego.

Organizatorem Olimpiady Umiejętności Hotelarskich jest Szkoła Główna Handlowa w Warszawie we współpracy z Fundacją Polskie Hotele Niezależne. Patronat honorowy nad olimpiadą sprawują: Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego, Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Polska Organizacja Turystyczna.

ZST

O matematycznych konkursach słów kilka

Uczeń Zespołu Szkół Technicznych z awansem do finału Konkursu „Matematyka w Technice dla Technika” oraz Jagiellońskiego Turnieju Matematycznego.

„Matematyka w Technice dla Technika”

Trwa XV edycja Konkursu „Matematyka w Technice dla Technika”. 23 listopada 2024 r. w Zespole Szkół Elektronicznych w Lublinie odbył się etap międzyszkolny Konkursu „Matematyka w Technice dla Technika”. ZST reprezentowali Bartłomiej Gondek i Bartłomiej Wojak. Do grona dziesięciu finalistów awans wywalczył Bartłomiej Wojak.

Jagielloński Turniej Matematyczny

Awans do finału konkursu „Matematyka w Technice dla Technika” to nie jedyne osiągnięcie Bartłomieja Wojaka. W grudniu wywalczył też awans do finału Jagiellońskiego Turnieju Matematycznego, którego organizatorem jest Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

ZST

Wyjazd edukacyjny w ramach

Turnieju Trójgamicznego

W grudniowym numerze „Kuriera Powiatowego” ukazała się pierwsza relacja ze zmagania programistów ZST w Mistrzostwach w Projektowaniu Gier Komputerowych. W tym numerze KP kolejna relacja. Tym razem z wyjazdu edukacyjnego w ramach Turnieju Trójgamicznego, który odbył się w Lublinie.

Były to cztery intensywne grudniowe dni, podczas których nasi uczniowie mieli okazję rozwijać swoje umiejętności, współpracować z innymi drużynami i zdobywać nowe doświadczenia.

Wyjazd został podzielony na warsztaty dedykowane trzem kluczowym ścieżkom edukacyjnym w branży gier:

1 Game Development – poznanie podstaw tworzenia gier w unity oraz triki i ciekawostki na temat samego silnika.

2 Game Design – warsztaty koncentrujące się na projektowaniu gier, mechanice oraz tworzeniu angażujących systemów rozgrywki. Uczestnicy analizowali przykłady gier oraz sami projektowali prototypy mechanik.

3 Experience Design – ta ścieżka skupiała się na tworzeniu modeli w blenderze, texturowaniu ich oraz eksportowi do silnika unity wraz z animacjami.

Wyjazd był także okazją do integracji z innymi drużynami biorącymi udział w Turnie-

ju Trójgamicznym. Organizatorzy zaplanowali wspólne aktywności, które pozwoliły uczestnikom lepiej się poznać i wymienić doświadczeniami. Była to doskonała okazja do budowania relacji, które mogą przydać się w przyszłości.

Najbardziej emocjonującym punktem programu był całodniowy GameJam. Zadanie drużyn polegało na stworzeniu wspólnego projektu gry pt. „Magiczny artefakt”. GameJam miał za zadanie sprawdzić umiejętności uczestników w praktyce. MCX Studio, mające doświadczenia w Hackathonach, podjęło się stworzenia gry typu Tower Defense. Ponadto, nasza drużyna zdobyła największą ilość punktów w pierwszym wyzwaniu turnieju, czyli grze Annares. Polegając na kontaktach kolegów z zespołu oraz przewidywaniu ruchów innych drużyn, udało się zdobyć aż 18 punktów.

Wyjazd do Lublina był niezwykle wartościowym doświadczeniem dla drużyny MCX Studio. Dzięki udziałowi w warsztatach, integracji i GameJamie uczestnicy nie tylko poszerzyli swoją wiedzę, ale także nawiązali nowe znajomości i zyskali cenne wspomnienia. Turniej Trójgamiczny pokazuje, że pasja do gier może być doskonałym sposobem na rozwój zarówno w sferze zawodowej, jak i interpersonalnej.

ZST

Rozstrzygnięcie konkursu „Kalendarz Zdrowej Mocy”

Z inicjatywy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Leżajsku, 17 grudnia, w Muzeum Ziemi Leżajskiej odbyło się uroczyste wręczenie nagród w powiatowym konkursie plastycznym „Kalendarz Zdrowej Mocy”. Celem konkursu było stworzenie kartki kalendarza propagującej zdrowy styl życia, zbilansowaną dietę oraz aktywność fizyczną.

Wszyscy zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe z rąk Starosty Leżajskiego Zdzisława Leśki, który był jednocześnie ich głównym fundatorem.

Uczestnicy spotkania otrzymali także kalendarze na rok 2025 z pracami konkursowymi. Kalendarze zostały również rozdysponowane do zaprzyjaźnionych i współpracujących z Państwową Inspekcją Sanitarną instytucji.

Konkurs został zorganizowany w ramach prowadzonego od lat na terenie powiatu leżajskiego ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj formę!”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny składa podziękowania wszystkim uczestnikom konkursu, nauczycielom, a także staroście, dyrektorowi Miejskiego Centrum Kultury w Leżajsku oraz Aurelii Kryli i Karolinie Wylaż za współpracę oraz osobiste zaangażowanie w realizację powyższego przedsięwzięcia.

PSSE w Leżajsku

Osoby nagrodzone w konkursie to:

- ◆ Magdalena Woch – SOSW w Leżajsku,
- ◆ Paweł Pinderski – SP w Sarzynie,
- ◆ Izabela Szymańska – SP w Woli Zarczyckiej,
- ◆ Filip Kupras – ZS w Wierzawicach,
- ◆ Ewa Brzuzan – ZS w Giedlarowej,
- ◆ Oskar Drozd i Natalia Koguc – ZS w Brzózce Królewskiej,
- ◆ Miłosz Szymański i Maksymilian Kiełbowicz – SP w Hucisku,
- ◆ Sylwia Pyzik, Magdalena Wrona i Emilia Socha – SP w Brzyskiej Woli.

Osoby wyróżnione:

- ◆ Adrian Ćwikła – SP w Dąbrowicy,
- ◆ Paulina Płocica i Magdalena Chmura – SP w Chałupkach Dębnińskich,
- ◆ Iwona Bugaj – SOSW w Leżajsku,
- ◆ Alicja Surmiak – SP w Woli Zarczyckiej.

Z kart naszej historii

**Pomnik poległych w czasie
pacyfikacji miasta w 1943 r.
(ul. 28 Maja)**

Jednym z najważniejszych miejsc pamięci w Leżajsku jest pomnik poległych w trakcie pacyfikacji Leżajska dokonanej przez Niemców 28 maja 1943 roku – miejsce rozstrzelania 28 mieszkańców miasta. Tragedia rozegrała się na tzw. proboszczowej łączce nieopodal budynków ówczesnego gimnazjum. Na miejsce stracenia doprowadzono 28 osób ze Sądu Grodzkiego ulicą Mickiewicza i ulicą Podzamcze. Skazani na rozstrzelanie znaleźli się między skarpą wzgórza zamkowego a plutonem egzekucyjnym. Miało to miejsce pomiędzy godziną 17:00 a 17:45. Pierwsza salwa zbiegła się z okrzykiem majora Tadeusza Nizińskiego: „Bracia ginimy za Polskę!”. Ci, którzy nie zginęli na miejscu byli następnie dobijani pojedynczymi strzałami. Ciała zabitych zezwolono zabrać dopiero następnego dnia celem pochówku na cmentarzu komunalnym. Pierwotnie na miejscu zbrodni po wojnie został ustawiony wysoki drewniany krzyż i mała tablica upamiętniająca to wydarzenie. Ulicę Podzamcze przemianowano na 28 Maja. W II poł. lat 60. XX w. został ustawiony, zrobiony z głazów kamiennych pomnik z tablicą o następującej treści. *W tym miejscu dnia 28 Maja*

1943 roku hitlerowcy zamordowali 43 Polaków z Leżajska. oraz metalowy krzyż.

Przed 40 rocznicą zbrodni w 1983 roku wykonano wiele prac budowlanych i modernizacyjnych na miejscu straceń, w ramach których m.in. nawieziono ponad 600 m³ ziemi, zniwelowano teren wokół pomnika, ułożono chodnik, wykonano schody, tarasy, wybudowano ogrodzenie, maszt. Wykonano dwie tablice w brązie z nazwiskami osób pomordowanych, ustawiono donice i gazony, wysadzono ponad 2000 krzewów oraz wiele kwiatów. W realizacji tego przedsięwzięcia uczestniczyła młodzież szkolna i załogi niektórych przedsiębiorstw. Głównym organizatorem i wykonawcą byli członkowie miejscowego Koła Związku Bojowników o Wolność i Demokrację (ZBoWiD) po kierunku inż. Tadeusza Dulla. Przebieg uroczystości końcowych przygotował komitet organizacyjny powołany przez Radę Miejską Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego (PRON), w skład którego weszli działacze PRON, ZBoWiD i Towarzystwa Miłośników Ziemi Leżajskiej (TMZL). W uroczystości ppłk Kazimierz Szablewski w apelu poległych odczytał nazwiska 87 mieszkań-

Szlakiem leżajskich miejsc pamięci narodowej

Cz 2.

ców miasta i okolic, którzy zginęli z rąk okupanta, a żołnierze Wojska Polskiego z Garnizonu Rzeszów oddali salwy honorowe. Wzięło w niej udział ok. 1300 osób.

W 2020 r. w 77 rocznicę pacyfikacji przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego władze Leżajska przystąpiły do renowacji tego miejsca. Powstała Ściana Pamięci i plac, na którym odbywają się corocznie uroczystości rocznicowe. Treść obecnych inskrypcji została zatwierdzona przez Instytut Pamięci Narodowej. Ściana Pamięci podzielona została na dwie osobne tablice. Obok nich widnieje inskrypcja: *Pamięci 47 ofiar pacyfikacji Leżajska dokonanej przez niemieckich nazistów 28 maja 1943 roku* oraz godło Polski.

Tablica z napisem: „w tym miejscu” zawiera następujące nazwiska: Błądek Józef, Depowski Augustyn, Depowski Wojciech, Gduła Edward, Gieleciński Władysław, Gwóźdź Stanisław, Kisielewicz Jan, Kasprzak Jan, Larendowicz Mieczysław, Lichtenberg Zygmunt, Łuszczak Michał, Marchut Czesław, Niziński Tadeusz, Nowacki Michał, Niezgodda Eugeniusz, Ostrowicz Zbigniew, Pomianowski Marian, Posobiec Michał, Piziak Władysław, Raróg Kazimierz, Skiba Jan, Sieńko Bronisław, Szepelak Dominik, Tryczyński Jan, Witkowski Stanisław, Wikiera Franciszek, Zawilski Albin, Zawilski Krzysztof. Tablica z napisem: „na terenie miasta” zawiera następujące nazwiska: Babiarsz Stefan, Buś Bogusław, Czajka Antonina, Dubas Jan, Kozyra Mieczysław, Kondraczyk Michał. Tablica z napisem: „aresztowani 28 maja 1943 r. zginęli w więzieniach i obozach” zawiera następujące nazwiska: Ataman Stefan, Bauer Jan, Depowska Maria, Jaszowska Helena, Jaszowski Edmund, Jaszowski Rudolf, Kubin Edward, Sośnicki Stefan, Śliwiński Antoni. Na pomniku umieszczono nową tablicę z napisem: *W tym miejscu 28 maja 1943 r. niemieccy nazisci rozstrzelali 28 Polaków.*

Więcej o pacyfikacji pod linkiem: <https://www.starostwo.lezajsk.pl/wp-content/uploads/2020/05/kurier-powiatowy-nr-5-www.pdf>

Dąb Pamięci oraz Pomnik Ofiar Zbrodni Katyńskiej 1940 r. i Katastrofy Smoleńskiej 2010 r. – Muzeum Ziemi Leżajskiej

Najmłodsze z kolei miejsce pamięci ulokowane zostało na dziedzińcu Muzeum Ziemi Leżajskiej. W 2009 r. MZL włączyło się w ogólnopolską akcję posadzenia okolicznościowych 21 473 dębów dla upamiętnienia każdej ofiary na 70-lecie Zbrodni Katyńskiej. Był to program edukacyjny „KATYŃ... ocalić od zapomnienia”, organizowany przez Stowarzyszenie PARAFIADA im. św. Józefa Kalasancjusza w Warszawie pod honorowym patronatem Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Jednym z warunków uczestnictwa w programie było posadzenie drzewa poświęconego ofierze tej zbrodni. Po konsultacji z leżajskim regionalistą Juliuszem Ulasem Urbańskim wybór padł na mieszkańca Leżajska, kapitana Korpusu Ochrony Pogranicza **Jana Filipa**. 16 czerwca 2009 r. na dziedzińcu Muzeum został posadzony dąb kanadyjski ku jego pamięci. Poświęcenia dokonał ks. Radosław Maziarz z Parafii Farnej pw. Świętej Trójcy. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych, Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie, strzelcy z Jednostki Strzeleckiej 2035 oraz mieszkańcy miasta. Na tabliczce stojącej obok dębów widnieje inskrypcja: *Leżajsk 16.06.2009 r. DĄB PAMIĘCI posadzony dla uhonorowania kapitana JANA FILIPA ur. 26. 06. 1912 r. w Leżajsku zamordowanego strzałem w tył głowy przez NKWD w Katyniu w roku 1940. Program „KATYŃ... ocalić od zapomnienia”.*

Wiosną 2011 roku w Muzeum zrodził się pomysł kontynuacji upamiętnienia wszyst-

kich ofiar katyńskich z terenu ziemi leżajskiej z jednoczesnym uhonorowaniem członków delegacji najwyższych władz RP, którzy zginęli w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem. Projekt obelisku uzyskał pozytywną opinię Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Głazy zakupiono dzięki szczodrej donacji Krystyny Gardzińskiej-Fraś, leżajszczanki mieszkającej obecnie w Kanadzie, odwiedzającej w lecie rodzinne strony i rozpoczęto sprzedaż okolicznościowych „cegiełek” o nominałach 20, 50, 100, 200 i 500 zł z przeznaczeniem na pokrycie dalszych kosztów projektu. Pomnik Pamięci w formie obelisku składa się z dwóch granitowych tablic umocowanych na dwóch oddzielnych głazach. Opis tablicy: daty: 1940–2012 – rozdzielone krzyżem, pamiątkowe epitafium oraz alfabetycznie ułożona lista ofiar. Epitafium: *W hołdzie synom Ziemi Leżajskiej i pamięci wszystkich ofiar sowieckich zbrodni ludobójstwa na Narodzie Polskim w Katyniu, Charkowie, Miednoje i innych miejscach kaźni. Leżajsk 22 kwietnia, Społeczeństwo Ziemi Leżajskiej.* Lista poległych w porządku alfabetycznym: kpt. **Stanisław Chłodnicki** ur. 16 IV 1890 r. w Leżajsku † Charków, mgr inż. **Ignacy Dziwota** ur. 2 I 1899 r. w Leżajsku † Ukraina Lista Katyńska, mjr **Józef Ejczun** ur. 24 V 1894 r. w Januszewicach † Charków kawaler Krzyża Orderu Virtuti Militari, **Tadeusz Marian Florczyk** ur. 20 VIII 1916 r. w Leżajsku † Ukraina Lista Katyńska, **Henryk Izrael** ur. 1914 r. † Irkucka Lista Katyńska, por. **Jan Zdzisław Kamiński** ur. 4 X 1911 r. w Leżajsku † Katyń, ppłk piech. **Stanisław Kukła** ur. 9 XI 1892 r. w Sarzynie † Katyń kawaler Krzyża Orderu Virtuti Militari, por. rez. **Zygmunt Karol Kuźniar** ur. 14 VI 1909 r. w Leżajsku † Katyń, mjr **Jan Moszkowicz** ur. 12 I 1894 r. w Gwizdowie † Katyń, ppłk art. **Franciszek Mrowiec** ur. 26 VII 1900 r. w Leżajsku † Charków, kawaler Orderu Virtuti Militari, por. piech. rez. **Władysław Muskus** ur. 25 VI 1898 r. w Przychojcu † Ukraina Lista Katyńska, mjr int. **Michał Pękala** ur. 15 VIII 1893 r. w Wierzawicach † Charków, asp. PP **Kazimierz Safianowski** ur. 2 VII 1901 r. w Leżajsku † Ukraina Lista Katyńska, asp. PP **Józef Stochmal** ur. 13 IX 1894 r. w Brzózce Królewskiej † Miednoje, asp. PP **Stanisław Szklanny** ur. w 1891 r. w Grodzisku † Miednoje, mjr obs. **Edward Walania** ur. 11 X 1899 r. w Leżajsku † Charków.

Lista ofiar na tablicy zakończona jest inskrypcją **NN ... †** – nieznany z nazwiska

Dla upamiętnienia katastrofy smoleńskiej wykonana została tablica z następującą inskrypcją: *Pamięci 96 ofiar katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 roku na czele z Prezydentem RP Lechem Kaczyńskim*

i ostatnim Prezydentem RP na Uchodźstwie Ryszardem Kaczorowskim będących w drodze na uroczystości upamiętnienia 70 rocznicy Zbrodni Katyńskiej. Leżajsk 22 kwietnia 2012 roku, Społeczeństwo Ziemi Leżajskiej.

Uroczystość odsłonięcia Pomnika Ofiar Zbrodni Katyńskiej 1940 r. i Katastrofy Smoleńskiej 2010 r. miała miejsce w niedzielę 22 kwietnia 2012 r. Prowadził ją ówczesny dyrektor Muzeum Andrzej Chmura, a genezę powstania pomnika przedstawił koordynator projektu Roman Federkiewicz. Wzięli w niej udział m.in. senator RP Janina Sagatowska, przedstawicielka Rodzin Katyńskich Anna Rudnicka, Zdzisław Sawicki, Stanisław Bartnik, Starosta Leżajski Jan Kida oraz liczni mieszkańcy powiatu leżajskiego. Tablicę katyńską odsłoniли Anna Rudnicka i Jan Kida, smoleńską – Janina Sagatowska. Poświęcenia obelisku dokonał ks. Marek Cisek, proboszcz Parafii Farnej pw. Świętej Trójcy. Po okolicznościowych przemówieniach odczytane zostały nadesłane listy od prezesa Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego oraz posłów na Sejm RP Stanisława Ożoga i Zbigniewa Rynasiewicza. Prezes Jarosław Kaczyński napisał m.in. (...) *Obowiązki uniemożliwiają mi osobisty udział w tym wydarzeniu, dlatego pozwalam sobie skreślić kilka słów skierowanych do wszystkich Państwa. Uroczystości te to ważny dowód pamięci o ofiarach sowieckiej zbrodni na polskich oficerach i policjantach, jak i o Prezydencie Rzeczypospolitej, o Jego Małżonce i wszystkich, których 10 kwietnia 2010 r. straciła Polska (...)* Niech nasza postawa będzie lekcją, którą otrzymaliśmy od Nich, lekcją zaangażowanego dojrzałego patriotyzmu (...) Niech pamięć o tych, którzy zginęli, zawsze wskazuje nam wielkość patriotycznego przesłania, niech przypomina o obowiązku nałożonym na nas przez tych, wobec których zaciągnęliśmy dług wdzięczności (...). Pomnik ten daje świadectwo czci i pamięci współczesnym pokoleniom o dwóch wielkich tragediach naszego narodu i państwa

Bibliografia:

Kazimierz Kuźniar *W rocznicę pacyfikacji Leżajska [w:] Almanach Leżajski nr 3. Leżajsk XII 1983.*

Juliusz Ulas Urbański *Pacyfikacja Leżajska 28 maja 1943 r. Leżajsk 1998. Rocznik Muzeum Ziemi Leżajskiej. Leżajsk 2013 r.*

Dokumenty: budowa obelisku, przebieg uroczystości, korespondencja J. Kaczyńskiego – Archiwum MZL

Fotografia „Krzyż na ul. 28 Maja – pacyfikacja Leżajska” [z:] Tomasz Maruszak ps. Szarski *Wspomnienia z okupacji hitlerowskiej (w opracowaniu) zbiory autora; pozostałe Archiwum MZL*

Roman Federkiewicz
Muzeum Ziemi Leżajskiej

Podsumowanie warsztatów bożonarodzeniowych w Muzeum Ziemi Leżajskiej

Rok 2024 w Muzeum Ziemi Leżajskiej zakończył się bardzo pracowicie. Piątek, 20 grudnia, był ostatnim dniem, w którym prowadzone były świąteczne warsztaty muzealne. Tego dnia pracownicy pożegnali się z pięknie malowanymi szopkami bożonarodzeniowymi, zapachem tradycyjnych pieczonych pierniczek oraz z kołędami śpiewanymi wspólnie z uczestnikami zajęć.

W ramach zajęć bożonarodzeniowych z oferty Muzeum Ziemi Leżajskiej skorzystało blisko 600 uczestników. Warsztaty niejednokrotnie odbywały się w dwóch salach równocześnie.

Zajęcia przygotowano dla dzieci z przedszkoli, uczniów szkół podstawowych oraz ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Leżajsku.

Muzeum odwiedzili mali mieszkańcy Leżajska, m.in. z przedszkola miejskiego „Promyczek”, uczniowie z leżajskich szkół podstawowych oraz ze szkół z gmin wchodzących w skład powiatu leżajskiego: Staro Miasta, Wierzawic, Grodziska Górnego, Jelnej, a także z powiatów sąsiednich, m.in. z Łańcuta, Rzeszowa czy Ropczyc.

Oprócz wcześniej wymienionego, bardzo lubianego przez dzieci tradycyjnego pieczenia pierniczek, zorganizowane zostały także zajęcia plastyczne: malowanie gipsowych szopek betlejemskich i robienie ozdób świątecznych. Dziękujemy uczestnikom warsztatów za wspólnie spędzony czas oraz za kreatywną pracę podczas nich. Mamy nadzieję, że przygotowane pierniczki

oraz ozdoby sprawiły dużo radości i wprowadziły wszystkich uczestników w nastrój zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia.

Już od stycznia Muzeum Ziemi Leżajskiej zaprasza wszystkich zainteresowanych na lekcje muzealne. Informacje na ich temat można będzie znaleźć na stronie internetowej placówki: www.muzeum-lezajsk.pl, uzyskać mailowo pod adresem: informacja@muzeum-lezajsk.pl lub telefonicznie: 17-240-22-35, (wew. 15).

Muzeum Ziemi Leżajskiej serdecznie dziękuje za wsparcie finansowo-rzeczowe przy organizacji zajęć następującym firmom:

- Zakład Budowy Dróg i Transportu Sebastian Babiś,
- Usługi Transportowe s.c. Tadeusz Rutkowski i Małgorzata Trębacz,
- HORTINO Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o.
- Firma Rolnik – Leżajsk.

MZL

XV Powiatowy Przegląd Twórczości Nauczycieli

w Muzeum Ziemi Leżajskiej

Nauczyciele z powiatu leżajskiego już po raz piętnasty zaprezentowali swój dorobek twórczy podczas uroczystego wernisażu, który odbył się 13 grudnia w Muzeum Ziemi Leżajskiej. Organizatorem wydarzenia było MZL oraz Związek Nauczycielstwa Polskiego oddz. w Leżajsku.

Na wystawie zaprezentowano prace plastyczne wykonane różnymi technikami: akwarelą, pastelami, piórkami i tuszem, farbami akrylowymi, olejnymi, haftem krzyżykowym, ikony. W zakresie rękodziela artystycznego: formy przestrzenne wyobrażające ludzi, aniołów. Pojawiły się także prace wykonane techniką decoupage: szkatułki, skrzynki, tace, butelki, bombki oraz wykonane innymi technikami. Ponadto na wystawie zaprezentowano tomiki wierszy oraz publikacje naukowe.

Swoje prace podczas przeglądu zaprezentowali: Magdalena Podobińska, Barbara Sarzyńska, Joanna Szewczyk, Halina Zygmunt, Stanisława Suszyło, Jacek Jucha, Małgorzata Wójcik, Teresa Dziedzic-Kabdana, Maria Sołek, Barbara Kazak, Anna Węglarz, Małgorzata Szyrak, Halina Zygmunt, Irena Jagustyn, Joanna Serkiz, Anna Krysa, Jolanta Szał-Mach, Rozalia Świeżawska, Joanna Stępień, Beata Prościak, Marcin Prościak, Renata Suszyło-Martula, Małgorzata Sroka, Halina Samko, Wojciech Kostek, Beata Kostek, Sylwia Kisielewicz, Maria Baj, Alicja Drzewicka-Słomiany, Maria Młynarska oraz Katarzyna Majkut. Udostępniono również prace śp. Kazimierza Kuźniara.

Wydarzenie wspólnie poprowadzone zostało przez Jacka Kwiecińskiego, dyrektora

muzeum oraz Jolantę Szkodzińską, prezes ZNP w Leżajsku. Sama uroczystość przebiegała w ciepłej, serdecznej i twórczej atmosferze, a prezentowane prace miały bardzo wysoki poziom artystyczny. Recytację wierszy autorstwa Anny Krysy, Magdaleny Podobińskiej, Haliny Zygmunt i Joanny Serkiz wzbogacił występ uczniów z Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Leżajsku. Ponadto uroczystość uświetnił występ muzyczny Anny Paluch przy akompaniamencie córki, Moniki Paluch.

Po części oficjalnej zebrani zaproszeni zostali do zwiedzania wystawy oraz na słodki poczęstunek.

W wernisażu uczestniczyli twórcy wystawy, mieszkańcy powiatu leżajskiego, w tym zaproszeni goście. Powiat Leżajski na wydarzeniu reprezentował Członek Zarządu Powiatu Leżajskiego Wanda Rakszawska-Stopyra. Ponadto w wydarzeniu uczestniczyli: Burmistrz Leżajska Krzysztof Trębacz, wiceprezes ZNP okręgu podkarpackiego Zbigniew Jurek, członkowie Rady Muzeum Ziemi Leżajskiej: Bożena Majewska i Stanisława Chmura oraz dyrektor Zespołu Szkół w Dębnie Anna Trębacz oraz dyrektor Zespołu Szkół w Dąbrowicy Joanna Serkiz.

MZL

„Wchodzę na ring nie po to, żeby przetrwać, tylko, by zrobić wszystko, żeby wygrać.”

Można śmiało powiedzieć, że obecność kobiet w sportach przez niektórych wciąż jeszcze uznawanych za typowo męskie przestała być ewenementem, a stała się normą. Rosnące zainteresowanie boksem lub sztukami walki wśród kobiet i ich sukcesy w tych dyscyplinach przyczyniają się przede wszystkim do obalania stereotypów, których w świecie sportu wciąż nie brakuje. Swoją rolę w tym ma również pochodząca

z powiatu leżajskiego Adriana Płachta, która w listopadzie wywalczyła tytuł Mistrzyni Europy IFMA Muaythai w kosowskiej Prisztinie. Zawodniczka rzeszowskiego klubu Universal Fight Team, konsekwentnie realizująca swoje sportowe cele, opowiada „Kurierowi Powiatowemu” o różnicach między boksem tradycyjnym a tajskim, co czuje, gdy wchodzi na ring przed walką oraz jak przygotowuje się do zawodów.

◆ **Natalia Nowicka: Pani Adriano, gratuluję niedawnego sukcesu. Zdobyła pani nie tylko tytuł Mistrzyni Europy Muaythai, ale także została wyróżniona tytułem najlepszej zawodniczki. Jak w ogóle zaczęła się pani przygoda z tą dyscypliną sportową i dlaczego zdecydowała się pani trenować akurat ją?**

Adriana Płachta: Dziękuję bardzo. Swoją przygodę ze sportami walki rozpocząłam około 7 lat temu w Nowej Sarzynie, gdzie prowadzone były treningi boksu. Po zda-

niu matury rozpoczęłam naukę na wyższej uczelni w Rzeszowie. Był to powód, a zarazem możliwość zmiany miejsca treningów oraz spróbowania czegoś nowego. Tak właśnie trafiłam do rzeszowskiego klubu Universal Fight Team, gdzie od 6 lat trenuję pod okiem trenerów: Hanny Gujwan oraz Patryka Magnuckiego. To właśnie moi trenerzy, którzy wywodzą się z boksu tajskiego i posiadają duże doświadczenie, pokazali mi jego całe piękno, a właściwie nauczyli.

◆ **Co odróżnia boks tajski od tradycyjnego boksu?**

W boksie tradycyjnym dozwolone są tylko uderzenia pięściarskie. Boks tajski to „sztuka ośmiu kończyn”. Oprócz nacisku na pracę w klinczu, dozwolone są uderzenia pięściarskie, kopnięcia, uderzenia łokciami oraz kolanami, co czyni ten sport unikatowym, charakterystycznym w porównaniu do innych sportów stójkowych. Jest to bardzo widowiskowa dyscyplina.

◆ **Charakterystyczne dla Muaythai są również rytuały, które poprzedzają rozpoczęcie walki. Czy może pani powiedzieć o nich coś więcej?**

Tak, oczywiście. W tym sporcie tradycja i szacunek są równie ważne, co siła i umiejętność. Przed wejściem do ringu trener zakłada zawodnikowi opaski Pra Jiad. Są to opaski na ramię mające przynieść mu szczęście, dodać pewności siebie oraz chronić go w ringu. Po wejściu do ringu zakładany jest Mongkon, czyli tradycyjna opaska na głowę, która również jest symbolem szczęścia, szacunku oraz poświęcenia. Ponadto symbolizuje gotowość i ducha wojownika. Następnie zawodnik rozpoczyna tradycyjny „taniec” – ceremonia ta nosi nazwę Wai Khru. Jest to taniec, podczas którego zawodnik składa wyrazy szacunku swoim trenerom oraz wyraża swoją wdzięczność. Po zakończonej ceremonii Mongkon ściąga się z głowy. Oznacza to przejście od duchowego przygotowania do fizycznej walki. To moment skupienia, w którym zawodnik mentalnie przechodzi w walkę. Nieodłącznym elementem ceremoniału, a także samej walki jest orkiestra. Muzycy grający na tradycyjnych tajskich instrumentach, dostosowują tempo i natężenie dźwięku do aktualnego fragmentu walki. Zazwyczaj, gdy zawodnicy zwalniają tempo walki, muzycy poprzez umiejętnie, stopniowe nasilenie muzyki i rytmu melodii pobudzają walczących. Mnie, jako zawodniczkę, muzyka dodaje pewności siebie oraz komfortu.

◆ **Ile trwa i jak wygląda przygotowanie do udziału w mistrzostwach?**

Jest to bardziej skomplikowane niż mogłoby się wydawać. Zazwyczaj są to dwa-trzy miesiące. Mój okres przygotowawczy trwał tak naprawdę przez ostatni rok. Treningi były przeplatane pracą oraz innymi codziennymi obowiązkami. Niestety, ale ten sport nie jest na tyle wspierany finansowo, abym mogła skupić się w pełni tylko na trenowaniu. Ogrom godzin spędzonych na macie, szlifowanie techniki, tarcze techniczne, praca wytrzymałościowa, praca siłowa oraz motoryczna, mnóstwo sparingów nie tylko z zawodnikami z klubu, ale i również z całej Polski, a co za tym idzie liczne wyjazdy, zgrupowania kadry Polski, odpowiednia dieta, opieka fizjoterapeutów, przygotowanie mentalne, a wszystko to dla jednego celu: bycia najlepszą.

◆ **Co pani czuje wchodząc na ring tuż przed rozpoczęciem walki?**

Czuję spokój. Jestem skupiona na celu. Wchodzę do ringu nie po to, żeby przetrwać, tylko by zrobić wszystko, żeby wygrać. Wiem, że jestem gotowa i to mój czas.

◆ **Ile czasu potrzebuje pani na regenerację po stoczonej walce?**

Wszystko zależy od ilości stoczonych walk. Na zawodach międzynarodowych obowiązuje tzw. system pucharowy. Liczba walk jest uzależniona od liczby zgłoszonych zawodników. Na ostatnich Mistrzostwach Europy w Kosowie stoczyłam trzy walki – między nimi był około jeden dzień przerwy. Dodatkowo wspomnę tylko o tym, że przed każdą stoczoną walką obowiązuje kontrola wagi oraz kontrola medyczna. Na zawodach międzynarodowych zazwyczaj wygląda to tak, że po stoczonej walce, zawodnik zaczyna już przygotowywać się do kolejnej: pilnowanie wagi, hydroliza i na końcu „dobijanie” wagi do swojego limitu w kategorii. Bardzo męczący proces dla zawodników. Po zakończonych zawodach? Ciężko powiedzieć. Dawno nie miałam okresu roztrenowania. W moim przypadku, jeśli oczywiście nie mam żadnych poważniejszych kontuzji, jest to około tydzień i wtedy treningi spadają na niższe obroty, a swój czas staram się zagospodarować na rzeczy, na które wcześniej nie mogłam sobie pozwolić.

◆ **Czy kiedykolwiek spotkała się pani w opinii, że sporty w formule full contact nie są dla kobiet?**

Często widzę to stwierdzenie, przewija się w mediach społecznościowych, ale obojętnie nigdy tego nie usłyszałam od nikogo. W środowisku, w którym przebywam, kobieta trenująca sporty walki to normalna rzecz. Na co dzień trenuję z chłopakami i to oni pomagają mi na macie w przygotowaniach do zawodów oraz wspierają przed każdym startem. Według mnie tak właśnie powinno to wyglądać.

◆ **Czy bierze pani pod uwagę start w kolejnych mistrzostwach?**

Jak najbardziej. Chcę, żeby moje nazwisko widniało wszędzie jako mistrzowskie. Skupiamy się na razie na sporcie amatorskim. Mistrzostwa Polski, Mistrzostwa Świata oraz Europy. Na ten moment zajmuję czołowe miejsce w rankingu federacji IFMA, jeśli nie ulegnie to zmianie, być może uda się wywalczyć kwalifikację do The World Games 2025 w Chengdu (Adriana Płachta uzyskała kwalifikację i wystąpi jako reprezentantka Polski w Chinach – przyp. red.). Myślę, że będzie to szczyt marzeń dla każdego zawodnika amatorskiego Muaythai.

◆ **Dziękuję bardzo za rozmowę i życzę realizacji wszystkich sportowych celów.**

Również bardzo dziękuję.

Mistrzostwa Europy i Puchar Europy organizacji World Kyokushin Budokai w Leżajsku

W dniach 21-22 grudnia 2024 roku w Leżajsku odbyły się Otwarte Mistrzostwa Europy i Puchar Europy organizacji World Kyokushin Budokai. Zarówno w konkurencji kata, jak i kumite poziom rywalizacji był niezwykle wysoki.

Każdy zawodnik przyszedł na matę z marzeniami o zwycięstwie i medalach. Bardzo dobrze zaprezentowali się wszyscy podopieczni Leżajskiego Klubu Karate Kyokushin wygrywając swoje pierwsze turniejowe walki. Jednak w większości kategorii, żeby się dostać do strefy medalowej trzeba było wygrać przynajmniej dwa lub trzy pojedynki.

Brązowe medale Pucharu Europy zdobyli: Wojciech Rychel, Jakub Woźny i Nikola Jaśkiewicz. Poza podium jednak z ogromnym bagażem doświadczenia zakończyli swój udział: Michał Kuryś, Filip Baran, Patrycja Kręcidło, Hubert Bęben, Kacper Gwizdak, Naomi Dubiel i Oskar Dziechciarz.

Trwające dwa dni zawody zgromadziły w hali sportowej Zespołu Szkół Licealnych im. Chrobrego w Leżajsku 595 zawodników z 86 klubów reprezentujących 14 państw t.j.: Armenię, Czechy, Izrael, Litwę, Hiszpanię,

Holandię, Łotwę, Niemcy, Norwegię, Rumunię, Szwajcarię, Ukrainę, Węgry i Polskę.

Niewątpliwie duży wkład w sprawne przeprowadzenie zawodów mieli koordynujący pracę sędziów pracujących na tatami: sędzia główny, którym był shihan Angel Alvado (Hiszpania) i sędzia techniczny, którym była shihan Agnieszka Winek.

Oczywiście bez dużego zaangażowania i ciężkiej pracy członków oraz sympatyków LKKK zorganizowanie tak wielkich zawodów

byłoby niemożliwe. Z tego miejsca Zarząd LKKK pragnie złożyć gorące podziękowania wszystkim osobom mającym swój wkład w organizację zawodów.

Zawody odbyły się pod patronatem World Kyokushin Budokai Poland, Marszałka Województwa Podkarpackiego, Starosty Leżajskiego, Starosty Niżańskiego, Burmistrza Miasta Leżajsk, Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, Burmistrza Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, Wójta Gminy Leżajsk, Wójta Gminy Kuryłówka, a patronat medialny sprawowały: TVP3 Rzeszów i Nowiny 24, Sportowy 24, Karate Kontaktowe.

Organizację imprezy wsparły instytucje oraz firmy: Miasto Leżajsk, Powiat Leżajski, Powiat Niżański, Gmina i Miasto Rudnik nad Sanem, Gmina Leżajsk, Gmina Kuryłówka, Miasto i Gmina Nowa Sarzyna, MZK Leżajsk, Bank Spółdzielczy w Leżajsku. MCK Leżajsk, KRE-STYL, Centrum biznesowe „Perła”, Wiktrans, Dąbek szkółka roślin ozdobnych, Hejs, Producent trofeów Janusz Kotyrba, Centrum Kultury i Biblioteka w Nowej Sarzynie, GOK Giedlarowa.

LKKK

Sukces zawodników CSWiS w Leżajsku na Międzynarodowym Turnieju Europejskich Klubów IPPON CUP

Zawodnicy Centrum Sztuk Walki i Sportu w Leżajsku odnieśli spory sukces na Międzynarodowym Turnieju Karate Europejskich Klubów Ippon Cup 2024 w Wilnie, który odbył się 8 grudnia.

Członkowie CSWiS wzięli udział w jednym z największych zawodów klubowych w Europie, które zgromadziły, aż 1450 uczestników z 14 krajów. Zawodnicy wykazali się ogromnym zaangażowaniem, co zaowocowało dobrymi walkami i cennym doświadczeniem, które na pewno zaprocentuje w przyszłości.

Gratulacje należą się wszystkim zawodnikom startującym w zawodach, a szczególne Błażejowi Hołemu, który zdobył złoty puchar oraz Paulinie Hajduczce, która wywalczyła brązowy puchar. Takie sukcesy to wynik ciężkiej pracy, determinacji i chęci rozwoju.

CSWiS dziękuje firmie Polenergia Elektrociepłownia Nowa Sarzyna oraz BMF Polska za wsparcie finansowe, które umożliwiło udział zawodników w tak wielkiej imprezie sportowej.

CSWiS

luty 2025

FERIE Z MCK

Termin: 17-26 lutego

Miejsce: Miejskie Centrum Kultury w Leżajsku

Organizator: MCK w Leżajsku

Opis: Zapraszamy do spędzenia Ferii w MCK.

17-21 lutego: półkolonia zimowa „Zimowa przygoda z MCK” (możliwość wykupienia pojedynczego dnia półkolonii),

21 lutego: Wycieczka do centrum zabaw „Fantazja” i „Wywrotki” w Rzeszowie.

26 lutego: Dzień kreatywnej zabawy w Bibliotece Publicznej w Leżajsku (gry planszowe, puzzle, układanki, memory).

Szczegółowe informacje pod nr. tel. 17 785 11 34 lub w Miejskim Centrum Kultury w Leżajsku.

FERIE

Termin: 17 lutego – 2 marca, godz. 10.00-18.00

Miejsce: GOK w Kuryłówce

Organizator: GOK i GBP w Kuryłówce

Opis: Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Kuryłówce zapraszają do aktywnego i kreatywnego wykorzystania czasu podczas ferii zimowych. Każdy znajdzie coś dla siebie.

9. LEŻAJSKI FESTIWAL PODRÓŻY „ŚWIATA CIEKAWI”

Termin: 1-2 lutego

Miejsce: Miejskie Centrum Kultury w Leżajsku

Organizator: MCK w Leżajsku oraz Kino Maestro

Opis: Serdecznie zapraszamy na 9. edycję Leżajskiego Festiwalu Podróży „Świata ciekawi”. To wyjątkowe wydarzenie od lat przyciąga miłośników przygód, podróży i odkrywania świata. Tegoroczna edycja zapowiada się równie interesująco.

Co przygotowaliśmy w tym roku?

- ◆ Niezwykli goście, którzy podzielą się swoimi przeżyciami z podróży i opowiedzą inspirujące historie.
- ◆ Kiermasz książek, gdzie będzie można znaleźć literaturę podróżniczą i inne ciekawe tytuły.
- ◆ Strefa gastronomiczna oferująca smaki z różnych stron świata.
- ◆ Prezentacja kamperów dla osób marzących o podróżach na czterech kółkach.
- ◆ Wystawa o tematyce japońskiej, wzbogacona o warsztaty dla dzieci, przybliżająca kulturę Kraju Kwitnącej Wiśni.
- ◆ Leżajski Festiwal Podróży to nie tylko okazja do wysłuchania fascynujących opowieści, ale także przestrzeń do spotkań, wymiany doświadczeń i odkrywania świata w gronie pasjonatów (szczegółowy program festiwalu na str. 22 „Kuriera Powiatowego”).

GUS zaprasza do udziału w ankiecie koniunktury w gospodarstwie rolnym

Główny Urząd Statystyczny informuje, że od 13 do 31 stycznia 2025 r. na terenie całej Polski zostanie przeprowadzone badanie statystyczne z zakresu rolnictwa. Szczegółowe informacje o badaniu wraz z ankietą znajdują się na stronie [www.GUS: https://badania-ankietowe.stat.gov.pl/kategoria/2/badanie/69](https://badania-ankietowe.stat.gov.pl/kategoria/2/badanie/69)

Weź udział w badaniu ankietowym

Koniunktura w gospodarstwach rolnych AK-R

Podziel się swoją opinią i pomóż kształtować przyszłość rolnictwa w Polsce.

13 - 31 stycznia 2025 r.

KOMUNIKAT

Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Leżajsku

do właścicieli, zarządców obiektów budowlanych

W związku z okresem grzewczym i występowaniem niskich temperatur oraz mając na względzie częste przypadki zatrucia tlenkiem węgla przypomina się właścicielom i zarządcom obiektów budowlanych, również budynków jednorodzinnych i zagrodowych o obowiązku poddawania obiektów budowlanych kontrolom okresowym stanu technicznego zgodnie z wymogami art. 62 ustawy Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 725 z późn. zm.), w tym **zapewnienia przeprowadzenia, co najmniej raz w roku okresowej kontroli stanu technicznego użytkowanych obiektów budowlanych, a w szczególności sprawdzenia instalacji gazowych oraz przewodów kominowych: dymowych, spalinowych i wentylacyjnych oraz innych okresowych kontroli wynikających z tych przepisów.**

Jednocześnie przypomina się, że kontrole stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać, w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych, osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim bądź osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, natomiast w odniesieniu do kominów przemysłowych, kominów wolno stojących oraz kominów i przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych, wyłącznie osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Kontrole stanu technicznego instalacji gazowych mogą przeprowadzać osoby posiadające właściwe uprawnienia budowlane lub kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci gazowych.

Właściciele i zarządcy zobowiązani są do zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt sytuacji występowania niekorzystnych

warunków atmosferycznych, które mogą spowodować uszkodzenie obiektu lub spowodować zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska stosownie do art.61 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

Do obowiązków właścicieli i zarządców należy niedopuszczanie do przeciążenia konstrukcji budynku zalegającym śniegiem i zapewnienie w razie konieczności odśnieżania dachu oraz elementów budynku. Obowiązek ten dotyczy również usuwania sopli, nawisów lodowych i śniegowych, które mogą zagrozić bezpieczeństwu osób poruszających się na ciągach pieszych i jezdnych przy budynku. Przypomnieć należy, że niewłaściwe wykonywanie prac związanych z usuwaniem śniegu z dachu może stwarzać zagrożenie dla obiektu jak i dla osób wykonujących te prace, dlatego też winny być one prowadzone zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i przepisów BHP.

Stosownie do zapisu art. 70 ust.1 ustawy Prawo budowlane na właścicielach, zarządcach i użytkownikach obiektów budowlanych spoczywa obowiązek bezwzględnego usuwania wszystkich nieprawidłowości, które mogłyby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska np. pożar, wybuch, zatrucie gazem albo porażenie prądem elektrycznym.

Kto nie zapewnia wykonania okresowych kontroli stanu technicznego podlega karze grzywny (art. 93 pkt 8 ustawy Prawo budowlane), a kto niewłaściwie utrzymuje i użytkuje obiekt budowlany lub nie zapewnia bezpieczeństwa użytkowania obiektu budowlanego, podlega grzywnie nie mniejszej niż 100 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku (art. 91a ustawy Prawo budowlane).

Kontrolę wykonywania powyższych obowiązków prowadzą organy nadzoru budowlanego.

PINB

9 LEŻAJSKI FESTIWAL PODRÓŻY

ŚWIATA CIEKAWI

mcK
Miejskie Centrum Kultury
w Leżajsku

* SPOTKANIA Z PODRÓŻNIKAMI * WYSTAWY * KONCERTY * KIERMASZ * ATRAKCJE DLA DZIECI * STREFA DOBREGO SMAKU *

1.02.2025 Sobota

14.30 **Otwarcie festiwalu**
/ Galeria na piętrze /

14.30 **"W kraju kwitnącej wiśni"**
/ Galeria na piętrze /

15.30 **Ireneusz WOŁEK**
Namibia
/ Sala widowiskowa /

NIEZWYKŁY ŚWIAT
WYDZIAŁ WYDZIAŁ

17.00 **Karol OKRASA**
"Przepis na życia spełnienie..."
/ Sala widowiskowa /

19.00 **Ola MAE**
Na rowerze z kotem przez Europę
/ Sala widowiskowa /

35 zł

Karnet całoninowy

2.02.2025 Niedziela

13.30 **Pokaz ptaków drapieżnych**
/ Sala widowiskowa /

15.00 **"Wanda Rutkiewicz ostatnia wyprawa"**
film / cena biletu 15 zł /
/ Sala widowiskowa /

17.00 **Konrad MAKOWIECKI**
"Z butlą przez świat"
/ Sala widowiskowa /

18.00 **Marcin "Yeti" TOMASZEWSKI**
Grenlandia
pierwsza zimowa wspinaczka
/ Sala widowiskowa /

20.00 **MUZYKA ŚWIATA**
KONCERT
/ Sala widowiskowa /

25 zł

Karnet całoninowy

PREZENTACJA KAMPERÓW

STREFA DOBREGO SMAKU

Organizatorzy i sponsorzy

Patronat medialny

Wsporganizatorzy i sponsorzy

z Ireneuszem Wołkiem

(podróż 133)

Niezwykłe i tajemnicze miejsca w Polsce

Cz. 8

Często zastanawiamy się, gdzie pojechać na krótki urlop albo dłuższy weekend. Co zobaczyć w Polsce poza oczywistymi atrakcjami, które ugruntowały już swoje miejsce na mapie turystycznej kraju. Bo ileż bardziej satysfakcjonujące jest odkrywanie miejsc nieoczywistych, a zarazem fascynujących, które skrywają nierzadko mroczne sekrety i zadziwiające historie. Ruszamy więc w kolejną podróż.

Kopiec Kraka

Rozkopany kopiec

Mogiła Kraka i Liban (Kraków)

By podziwiać wspaniałą panoramę średniowiecznego Krakowa, turyści najczęściej kierują swe kroki na usypany w XIX stuleciu Kopiec Kościuszki. Jednak wśród miejscowych większą popularnością cieszy się położony po prawej stronie Wisły, w dzielnicy Podgórze, jego pierwowzór – Kopiec Kraka, założyciela Krakowa, legendarnego władcy Polaków. Widoczny z okien Wawelu kopiec przez wieki przypominał władcom, gdzie mają swoje korzenie. Dzisiaj niewielu turystów podziwiających z wierzchołka kopca zapierającą dech w piersiach panoramę Krakowa zastanawia się, dlaczego i kiedy zbudowano ten kopiec. Inaczej jest z naukowcami i badaczami tajemnic.

Legenda głosi, że kopiec Kraka został usypany jako mogiła dla zmarłego króla Kraka przez jego dwóch synów w podziękę za zasługi dla miasta Krakowa. Ale są też inne teorie. Mógł być znakiem brodu na Wiśle, fundamentem pod jakąś budowlę np. strażnicę. A może było to celtyckie obserwatorium astronomiczne i miejsce pogańskich obrzędów?

Wszak w IX wieku obok kopca wzniesiono kościół św. Benedykta w celu ewangelizacji tego obszaru, ukracając pogańskie praktyki. Przez wieki snuto domysły, a jednoznacznej odpowiedzi wciąż nie było.

Liban

W 1854 roku wokół kopca wzniesiono neogotycki fort w formie ośmioboku, będący kolejnym ogniwem twierdzy Kraków. Wyposażono go w koszary, fosę oraz mosty zwodzone. Ponad 100 lat później fort został rozebrany.

Okazja, by znaleźć odpowiedź na nurtujące pytania, nadarzyła się w 1933 roku, kiedy to archeolodzy rozkopali to niezwykle i tajemnicze wzniesienie. Drobiazgowo przeszczesywali otoczenie, przekopywali kopiec z boku i od góry. Zdjęli wierzchołek (kopiec przybrał wówczas wygląd wulkanicznego krateru) i penetrowali kolejne warstwy. Natrafili na pozostałości kultury łu-

życkiej, która trwała do IV wieku p.n.e. Znalaziono palenisko oraz szkielet dziecka. Badania ujawniły także niezwykle konstrukcję kopca. Nie jest to wyłącznie ziemny stożek. Środek kopca stanowił wzmocniony kamieniami gruby słup, który tworzył podstawę dla wiklinowo-ziemnej konstrukcji. Odsłonięto także pozostałości korzeni 300-letniego dębu, który rósł niegdyś na szczycie kopca, a który został ścięty niedługo po chrzcie Polski. Istnieje hipoteza, że wspomniany dąb był związany z kultem pogańskim na kopcu. Natrafiono również na monety władców. Mogiły jednak nie znalazły. Może nigdy jej tu nie było, a Krak to tylko legenda?

Kamienne Księgi (Pieniny)

Jest wiele wspaniałych miejsc w naszym kraju które z zachwytem oglądamy. Jednym z nich jest wąwóz Homole znajdujący się w południowej Polsce, w Pieninach, a dokładniej w paśmie Małych Pienin.

Wąwóz o długości ok. 800 metrów, zbudowany z wapieni, tworzy głęboki kanion o bardzo stromych ścianach dochodzących do 120 m wysokości, których malowniczo czepiają się jałowce i roślinność wapieniolubna. Jest uważany za jeden z piękniejszych w Polsce. Jego dnem płynie potok Kamionka tworzący fantazyjne formacje skalne i liczne kaskady nad którymi przetrzucono metalowe mostki.

Nazwa wąwozu pochodzi od ruskiego słowa „homofa” (gomoła), które oznacza „obły”, „bezrogi”, co nawiązuje do kształtu doliny.

By zachować piękno wąwozu skalnego, w 1963 roku powstał tutaj rezerwat przyrody o powierzchni około 40 ha.

Wędrując przez wąwóz niemal wszyscy turyści zatrzymują się na polance w Dubantowskiej Dolince. To wspaniałe miejsce na chwilę oddechu.

Dla wielu turystów to koniec przygody. Bardziej wytrwali ruszają dalej, na szlak wiodący na najwyższy szczyt Pienin – Wysoką.

Jednak chyba nie ma nikogo, kto nie zwróciłby uwagi na dziwne formacje skalne do złudzenia przypominające skamieniałe kartki otwartej książki. Często nasze zainteresowanie tymi skałkami kończy się na zrobieniu kilku zdjęć na ich tle. A szkoda, bo Kamienne Księgi, jak nazwano tę nietypową formację skalną, skrywają tajemnice, które od lat pobudzają wyobraźnię oglądających.

Wawóz Homole

Kamienne Księgi

Istnieją przecież przesłanki, że Kraków założyli Celtowie. Byli hutnikami ołowiu korzystającymi z pobliskich złóż na potrzeby Imperium Rzymskiego, a miasto nazywało się Carrodunum – od koloru minii ołowiowej.

W latach 70. XX wieku, podczas kolejnych wykopaliśk naukowcom udało się odnaleźć pozostałości kultury pomorskiej, przeworskiej i łużyckiej. I tym razem mogły nie znaleźć. A archeologom i historykom do dziś nie udało się z całą pewnością ustalić ani jego funkcji, ani dokładnej daty powstania.

A co wspólnego ma z kopcem tytułowy Liban? Kiedy spojrzymy w dół, z wysokości na 16 m kopca, dostrzeżemy niezwykle, rdzewiejące, rude konstrukcje, skrywające się pomiędzy drzewami u podnóża białych, wapiennych skał. To pozostałości Kamieniołomu Liban.

W pierwszej chwili słysząc taką nazwę przychodzi nam do głowy kraj na Bliskim Wschodzie. Rzeczywistość jest zupełnie inna i ma związek z firmą materiałów budowlanych Liban i Ehrenpreis, która pod koniec XIX wieku zarządzała kamieniołomem.

W czasie II wojny światowej znajdował się tu Obóz Karny Służby Budowlanej dla więźniów pochodzenia polskiego. W 1993 roku Allan Starski zbudował tu dekorację do filmu „Lista Schindlera” Stevena Spielberga obrazującą obóz w Płaszowie. Część dekoracji pozostała do dziś.

Wystarczy stanąć bliżej, zmrużyć oczy, a dostrzeżemy symbole, w których trudno dopatrywać się ręki natury.

Z Kamienymi Księgami jest związana legenda – podobno na ich stronach zapisane są losy wszystkich ludzi na Ziemi. Jak dotąd odczytać księgi udało się tylko jednej osobie – popowi w Wielkiego Lipnika. Jednak zaraz potem stracił on mowę i dzięki temu tajemnica losów wszystkich ludzi na Ziemi nie została ujawniona.

Czy zapisane są tu losy wszystkich ludzi? Śmiem wątpić. A czy jest to pismo? Tu odpowiedź nie jest już tak jednoznaczna. Znamy wiele przykładów pisma hieroglificznego, które przez wieki stanowiło dla nas wielką zagadkę.

A może – co jest bardzo prawdopodobne – to wyobraźnia podpowiada nam to, co chcemy widzieć. Skalne ryty to dzieło wielowiekowych naturalnych procesów.

Tekst, zdjęcia Ireneusz Wołek

Zapraszam do obejrzenia filmów na You Tubie Niezwykły Świat z cyklu „Niezwykłe i tajemnicze miejsca w Polsce”.

DREWNO OPAŁOWE

**KOMINKOWE ■ CIĘTE
ŁUPANE ■ METRY**

**BUK ■ BRZOZA
OLCHA ■ SOSNA**

TRANSPORT GRATIS!

**tel. 17 243 27 71
tel. 604 415 609**

Hucisko 216

GABINET FIZJOTERAPII

KINEZYTERAPIA
ćwiczenia indywidualne

**TERAPIA
MANUALANA**

**DRENAŻ
LIMFATYCZNY**

**KINEZJOTAPING
IGŁOTERAPIA**

**LASEROTERAPIA
ELEKTROTHERAPIA**

**BONY
PODARUNKOWE**

— KOLANO MIECZYŚŁAW —
mgr fizjoterapii, masażysta zawodowy

20 lat
DOŚWIADCZENIA

MASAŻE:

- leczniczy - sportowy - relaksacyjny
- punktowy - powięziowy - głęboki

**DIAGNOSTYKA I TERAPIA
SCHORZEŃ KRĘGOSŁUPA
TERAPIA PO URAZACH
I ZABIEGACH**

Kontakt i rejestracja: tel. 506 084 111

Leżajsk, ul. Mickiewicza 57

MATERACE
GREGOR

Bo życie zaczyna się w łóżku

Powiedz jak śpisz, a zrobę materac dla Ciebie!

INDYWIDUALNE ZAMÓWIENIA
MATERACE NA KAŻDY WYMIAR
NAPRAWA MATERACY
WYMIANA POKROWCÓW

 609 212 799

 Grodzisko Nowe 365
37-306 Grodzisko Dolne

Rozkręć swoją firmę z FRIK!

Zobacz naszą najnowszą realizację

RESTAURACJA
A.D. 1999
LEGENDA

W SERCU
LEŻAJSKA

Dołącz do grona naszych klientów!

Rolki i wpisy

Strona internetowa

Menu

